

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulin Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invoia-
lă. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la răz-niile colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 226.

Brașov, Sâmbătă 13 (26) Octomvrie.

1907.

Independenții disidenți.

Mulți dintre cetitorii noștri își vor aduce aminte, că încă în anul trecut bătrânul conducător independențist Mocsary a pledat într'unul din ziarele partidului pentru ca să se formeze un partid opozițional independențist care să apere, fără de nici o considerare la motive de oportunitate de care trebuie să țină samă cei dela guvern, principiile independențiste și dela 48 în toată curățenia lor. Cât de mic să fie acest grup, aduse Mocsary, el totuși va avea un rol însemnat și folositor cauzei independenței.

Se pare că dorința aceasta a președintelui partidului independențist de odinioară este pe cale de a se realiza. După publicarea faimoasei invoeli economice cu guvernul austriac, care conține și fatala urcare a cvotei ungare, au ieșit din partidul independențist până acuma cinci deputați independenți și se pregătesc să iasă și alții. Eată sâmburele pentru incirparea unei opozițiuni compusă din independenți, conduși de spirital de „curuți“ veritabili, cari nu vreau să audă de o urcare a cvotei și bagă vină guvernului Wekerle, că s'a învoit la așa ceva și că nu a pretins deja acuma înființarea băncii ungare independente. Ziarul, care a agitat și agită mai mult chestiunea formării unui partid opozițional de nuanță independențistă, spune, că „lucruri mari plutesc în aer“, că afară de cei ce au anunțat ieșirea lor din partidul independențist, ar fi încă vr'o douăzeci de deputați, cari și-au scris deja scrisorile prin cari vor să facă cunoscut președintelui Kossuth exodul lor, dar așteaptă „până ce le va veni rândul“.

Ce se va adevări de aici vom vedea. Cei 5 disidenți sunt de ajuns spre a iniția deocamdată acțiunea opozițională în înțelesul lui Mocsary.

Până azi știm bine că n'a existat în camera ungară altă opozițiune, afară de ceea ce au făcut-o guvernului naționalistii. De acum încolo va fi pe lângă aceasta și opoziția independențistilor unguri radicali și extremi. Astăzi e încă mic și neînsemnat grupul acestora, dar, după cum e dispoziția între alegătorii unguri din provincie, el poate să crească și să se întărească.

Se naște întrebarea dacă ivirea pe scenă a unui grup opozițional maghiar în cameră ar aduce vr'un avantaj opoziției naționaliste, ori nu? Noi credem, că clubul naționalist nu ar pierde, ci situațiunea lui ar deveni cu ceva mai favorabilă în cazul acesta, deși nu încapă îndoială, că independenții opoziționali nu vor fi cu nimic mai altfel în punctul șovinismului intolerant, decât cei din majoritatea guvernamentală.

Totuși nu este eschis, ba e probabil, că independenții radicali, dacă nu altfel, pentru decorul opoziției lor, se vor întâlni cu opoziția naționalistă în apărarea unor principii liberale, pe cari soții lor de când sunt la guvern le-au compromis prin veleitățile reacționare, ce le-au dat pe față; și aceasta mai cu seamă pe terenul re-

formelor sociale și poate și a votului universal.

Până astăzi persoana șefului partidului, Francisc Kossuth, a avut un rol de căpetenie în a influența și mulcomi pe membrii partidului. Odată făcut însă începutul cu disidența, se vor obicinui încet-încet malcontenții a nu mai ținea seamă de vorbele și sfaturile lui Kossuth și a conzidera acțiunea lui dela guvern, ca prejudicioasă intereselor „națiunei“ și ale țării. Deja au început să declare de trădare pactul încheiat cu guvernul austriac.

Urcarea cvotei a fost impusă de situațiune, intrucât fără de ea nu puteau ajunge ambele guverne nicidecum la o invoială. Astăzi ea a devenit fatală pentru Kossuth și ai săi, deoarece este mijlocul cel mai bun de a atâța masele alegătorilor maghiari în contra guvernului.

Mari silințe își dă Hollo în „Magyarország“ spre a deturna atențiunea dela chestiunea cvotei prin aceea, că stăruie de a se respinge comuniunea băncii și a se pronunța hotărât pentru banca independentă ungară, dând să se înțeleagă că în cazul acesta se poate primi pactul așa cum a fost încheiat de guvern cu cvota urcată cu tot. Intransigenții se acată într'aceea ca scaiul de cvotă și declară că în ori-ce caz vor fi contra urcării ei.

Cvota însă cu toate astea va rămânea urcată și, ce e mai mult, ea va fi votată de majoritate.

Clubul naționalist a ținut Joi ședință hotărând să ia parte bună la discuția asupra indemnității și garanțiilor constituționale. Desminte știrea despre ieșirea din comisii, fusă va mai desbate asupra chestiei în ședința de Luni, la care organul officios roagă stăruitor să se prezinte membrii clubului.

Dreptul de intrunire și asociare, a cerut deputatul Cor. Brediceanu, în comisia administrației, să fie codificat, ca cea mai necesară garanță constituțională, ori cel puțin conflictele în astfel de chestii să fie puse asemenea la competența judecătoriei administrative. Ministrul Andrassy respunse, că se pricep destul de bine pretorii.

Tot noi. Emödy S., unul dintre cei mai tari în partidul andrassyist, aproape un jumătate de ceas a zugrăvit alegătorilor săi marea primejdie, ce va coborâ asupra statului pe urma alianței socialiștilor cu naționalistații!

De-acuma-i sigur. Andrassy face sufragiul universal!!!

Secularizația. Miercuri s'a deschis adunarea generală a confesiunii augustine, prin inspectorul general al ei baronul Desideriu Pronay. Acesta, în cuvântarea de deschidere, vorbise în contra curentului care cere secularizarea bunurilor catolice, stărnind mișcare și contraziceri. Il numise porniră anarchică, ce va da prilej la prigoniri religioase.

În acea adunare destul de agitată, procurorul general a prezentat un memorandum către guvern, cu aluzii sarcastice la tendințele clericale-reacționare ale guvernului.

Din Austria. În ședința de Miercuri a Reichsrath-ului, Lueger a cetit o adresă către toate partidele prin care le roagă stăruitor tă-și revoace propunerile de ur-

gență. Este un interes capital pentru țară, ca proiectele compromisului să treacă pe cale parlamentară, și cât mai curând, iar nu pe baza urgisitului § 14 din constituție.

Cuvintele sale au avut mare efect. Astfel proiectele cu privire la pact vor fi puse la ordinea zilei în zilele mai de aproape.

Clubul român va vota pentru pact. Oratorul clubului va fi baronul Hormuzaki.

În cursul ședinței de ieri socialdemocrații voiau să ia la bătae pe dep. Sternberg, pentru că acesta făcea glume proaste cu caricatura unui deputat socialist.

În comisia de imunitate Pracez a vorbit în limba cehă. Membrii germani amenință să iasă din comisie dacă se va mai repeta asta.

Correspondență din Budapesta.

(Ședințele parlamentului. — Proiectul pentru impozite. — Croații. — Partidul kossuthist. — O impresie ciudată. — Kossuth bolnav.)

— 24 Octomvrie 1907.

Întâiu ceva dela ședința de Marți a Camerei.

Ziua aceasta a fost a lui Wekerle. Expozeul bugetului este pentru el un plăcut prilej, de a brila și de a pune în uimire cu o memorie extraordinară. Toată sumedenia de cifre ce se cuprind într'un buget, le spune din memorie, și le spune complete. O singură dată nu cetește din însemnări.

O gură rea îl aseamănă cu jongleurul care ține încordată atenția publicului, ușurând munca pungașului în asta vreme. În adevăr, dela început până la capăt n'a făcut altceva, decât a înșirat urcări și urcări de cheltueli, și totuși, când a sfârșit, a fost viu aplaudat și felicitat. Par' că uitaseră toți de mahnirea lor și de bănuiala lor, că acest isteț om li duce cu siguranță, și dinadins, la peire — prin compromitere, devalvare.

În cadrul bugetului a prezentat și reforma impozitelor.

Nu trebuie să-i bagatelizăm aceasta operă. Evorba doar de uriașe osteneți, de reforma unui întreg sistem de impozite, cu toate neajunsurile lui, mai bun decât cel vechiu. Are două înviri de mare însemnătate: darea progresivă și minimumul neîmpovărat de 600 cor. I-se poate aduce numai învinuirea că-s incomplete aceste principii. Numai darea de venit — de altfel cea mai însemnată — este progresivă și nu stabilește un minim liber și pentru imobile, pentru pământ. Iar progresia e tot mai mică cu ridicarea sumei, în loc să fie tot mai mare!!

Partile mai însemnate ale noului sistem sunt:

Darea de pământ o scade la 20% de la 25-5%.

Darea de venit dela 10% la 5%.

După ocupații intelectuale însă numai 4%.

Se sistează darea de persoană după familii.

Darea după interese și rentă se scade la 5% de la 10%.

Darea după casă va fi specificată în 3 clase, 15%, 11%, 9% în loc de cele 15% de până acum.

Ceva nou: darea de imobile se va socoti îndoit acelor, cari petrec mai mult de 4 luni în afară de granițe.

S'a îngrijit apoi guvernul, ca acele comune, cari au o dare suplimentară insuportabilă, să fie ajutate din partea statului.

Cu noul sistem, spune guvernul, erarul va avea încasări cu 20 milioane mai puțin decât în trecut, — însă asta nu trebuie să i-o credem. Așteptăm deocamdată proiectul pentru darea de consumație.

Pozițiile mai însemnate din buget, sunt cunoscute. Înmultire de jandarmi, de finanți, de poliști și de inspectori școlari.

Nu va fi cunoscută interesanta intrerupere a unui deputat (paremi-se Farago) când Wekerle își lăuda jandarmii: »Cea mai bună instituție!«

La începutul vorbirii sale Wekerle a făcut o aluzie la fapte petrecute recent, care e și o mărturisire prețioasă, »oare vom înțelege glasul strident al evoluției, care întoarce pe căi cu totul nou progresul omenimei, clădind bazele puterii pe dezvoltarea economică, și pe consolidarea naturală a societății...« Se gândea la compromis, și le amintea să nu facă politică de paradă cu drepturile publice, ci să caute interesele reale ale țerii.

A fost aplaudat și când declarase că de acum orice ridicare de salare este imposibilă.

În viața cluburilor politice puțină schimbare. Kossuthiștii se iau pe seamă, că orice declarație în chestia băncii naționale numai desavuază guvernul, care a făcut deja declarație solemnă, în înțelegere cu guvernul austriac, spunând că aceasta chestie rămâne deschisă. În adevăr, o nouă și alta declarație, făcută de majoritate ar produce numai criză în guvern.

Se fac combinații multe pe tema Wekerle și Polonyi. În cursul ședinței de azi acest din urmă a fost invitat de premier la o convorbire lungă asupra situației generale. Polonyi, se zice, a propus, ca să se facă chestie de partid din votarea pactului.

Disidenții sporesc încet. Au mai ieșit Pilișy, deputatul cercului sătmărean, Crașeu, și are de gând să iasă V. Toroczky — cel din urmă, se speră. O faimă spune despre un manifest ce ar avea în lucrare disidenții.

Spiritul general e tot mai pașnic. Totul atârnă de svonuri și ce noi argumentări vor fi puse în circulație. Trăind în atmosfera asta, ai însă o impresie ciudată. Nimic nu se face pe față, tot numai în conferențe secrete, nici o acțiune mai generală, nici o conferență comună a coaliției, cum se putea aștepta pentru orientarea opiniei publice, și nici o opinie din partea marilor matadori, cum se spunea în adevăr ca și cum guvernului i-ar fi pe plac aceste încercări, ca și cum ar lua bucuros aceasta pedeapsă meritată, — ori vrea prin aceste să sivarcă noi concesii de la Regele: lămândarea sufragiului universal?

Astăzi, partidul kossuthist a ținut iarăși conferință, despre care nu se știe nimic.

În ședința de Miercuri, Croații au fost realeși în comisii, și D. Popovici în postul de notar. Și-au dat însă iarăși cu toții dimisia, fiindcă în comisia financiară tot Drebeczky a fost ales iar nu candidatul Croaților. N'au de lucru oamenii și se joacă.

Discuția asupra proiectelor cu privire la pact va dăinui vre-o 3 săptămâni, se socotește.

Din o sumedenie de interpeleții ce s'au rostit astăzi, a lui Markos — în contra învățăturilor neraționale, necredincioase și imorale (?) ale celebrului profesor Páker, — se distinge prin frazele și tonul caracteristic marilor patrioți: «În grădinița cu flori să nu lași, porci! Pentru boala de unghii și de gură avem mijloace de profi-axie — închiderea graniței — pentru abuzurile unui profesor să nu avem?»

Bozoky a mai interpelat în chestia lui D. Popovici, care ci-că nu știe destul ungurește, ca să poată fi notar. Să lase locul — și lea — altuia.

Astăzi Fr. Kossuth n'a mai venit la ședință. E bolnav. Li vine reuma bietului totdeauna, când se ridică norii de toamnă a problemelor grele!

La Haga.

— Sfârșit de conferență. —

Conferența dela Haga, care a provocat atâta emoție, atâta curiositate, la început, se sfârși în mijlocul unei indiferențe ironice. Tristă soartă pentru o adunare de diplomați, de jurisperși, de oameni politici, de militari și de marinari, cari se strânseseră din toate părțile globului și costară foarte mult pe statele lor respective.

Despre rezultatele lucrărilor lor abia de putem vorbi. Trei mari probleme, cari puteau, cu drept cuvânt, să preocupe omenirea, erau puse: mărginirea înarmărilor, inviolabilitatea proprietății private pe mare, arbitragiu obligatoriu. Nici una n'a fost rezolvată. Din potrivă s'a vorbit din belșug despre mine și despre un șir de lucruri de a doua mână, cărora publicul le refușă cu încăpățănare de a le purta vre o grijă, și publicul are dreptate. Câțiva oameni de drept, câțiva profesori de universitate, strănși fără șgomot, ar fi făcut tot atât, dacă nu mai mult.

Delegații, pe cari i-au trimis puterile la Haga, nu vor străluci deci mult prin misiunea lor, măcar că unii dintr'ânșii au desfășurat silințe foarte mari ca să împiedece jalnică nereușită. Dar trebuie să se spună cu totodănsul că conferențele păcii seamănă punct cu punct cu vechile diete ale Poloniei: unanimitatea e necesară și *liberum veto* al unuia poate să producă catastrofe. Aceea ce s'a și întâmplat și nici unul nu se îndoise de rezultat, în afară de câțiva optimiști de profesie și incorigibili.

Nu vreau să zic de loc, că trimișii extraordinari n'ar fi lucrat nimic. Acei ce poartă un nume mare în diplomație ori în politică au muncit cu încordare la tratate de jurisprudență; se vor fi strâns în adunări tainice fără număr, căzându-se să descopere formule cari să albă aerul de a revoluționa lumea, fără ca cu toate acestea să aducă ceva nou. Comitete, subcomitisiuni, comisii, s'au intrunit zilnic ca să descurce jurubița cea încurcată a reticențelor, a rezervelor, a opozițiilor. Dacă toate aceste deliberațiuni n'au provocat decât reforme neînsemnate, apoi se explică prin faptul, că delegații fură silinți să lucreze, conform cu tendințele guvernămintelor lor, iar conferința a fost stăpânită de cele câteva curente mari politice, cari determină împărțirile de puteri.

* *

Șefii de misiune au căutat să nege, în toate convorbirile publice și private, ființa acestor curente. Ea fu cu toate acestea incontestabilă. Nu printr'o simplă întâmplare Franța și Anglia, de o parte, Germania și Austro-Ungaria, de alta și-au asociat neconținut vederile lor și voturile lor.

Opoziția anglo-germană a fost trăsătura caracteristică a acestei de a doua conferenți. Sunt puține puncte asupra cărora să nu se fi învinuit. Asupra celor trei probleme fundamentale pe cari le-am arătat mai sus, ea fu aproape violentă. Și, în realitate, învingătorul e Germania, fiindcă a împiedecat pe Regatul-unit de a face să biruiască aspirațiile sale, și să obțină un rezultat practic. Fără 'ndoia'ă vecinul surăș al dlui de Marschall, azi ambasador al împăratului la Constantinopol, mâne candidat la toate funcțiunile înalte

ale imperiului, se explică numai printr'o mare mulțumire de sine însuși, prin națiunea sigură a victoriei raportate. Dar sunt victorii pe cari nu trebuie să le câștigi, când hrănești anumite ambiții.

Di Bourgeois, întâiul delegat francez a fost marele optimist, marele împăciuitoare. Sceptic din natură, își ascunde cu un talent rar acest scepticism înrădăcinat și îl întoarce în putere convingătoare. Di de Marschall a fost marele ironist. Trebuie să-l auzi vorbind despre lucrările conferenței, despre deșartăciunea desbaterilor, despre pretențiunile ortodoxice ale Sud-Americanilor, pe cari li califică cu plăcere de negri. Cu câtă ingeniozitate își arată greutățile, absurditatea sarcinii luate. Trebuie să crezi peste asta că atitudinea sa a vizat de-a dreptul distrugerea autorității primului delegat francez, atitudine pe care a luat-o ca obligație imperioasă de a răsturna toate propunerile noastre? (franceze).

Se povestește în cercurile dela Haga, că tactica sa se schimbă în mod brusc a doua zi după apariția amiralului Philibert la Casablanca. Mai mult politicos până atunci, el devine deodată agresiv. Influența delegatului Krieger, pangermanist, elev și creatură a faimosului Holstein, luase locul celui a delegatului Zorn, mai binevoitor și mai îngrijit de a nu-și compromite patria.

A doua trăsătură distinctivă a acestei sesiuni va fi fost întinderea auto-ității diplomatice a Americii de Sud. Înțelegeți bine: nu scriu *America*, măcar că Nordul ar fi voit să cărmuiască Sudul și să vorbească în numele său, ci scriu *America de Sud*. Republicele mari și mici, strănse într'un bloc compact, au jucat un rol și un rol efectiv. Un delegat rus și nu dintre cei mai mici a spus vorba asta cu totul drept: iată a șasea parte a lumii intrând în arenă. Ruy Barbosa și Drago, între alții, au uimit comitetele și comisiunile prin adâncimea și noutat-a vederilor lor juridice și cum ei știu franțuzește și mai sunt hărăziți și cu un talent oratoric care nu se poate tăgădui, nu le-a fost greu să lase în al doilea plan pe Americanii Nordului, cari nu se așteptau de fel la această soartă rea.

Infrângerea Uniunii este de altfel mai puțin grea decât acela a Japoniei. Împărăția lui Soare-răsare socotea că norocoasă, prin arme, față de Rusia, promotoare a Conferenței, va cuceri încă o mare izbândă în vremea discuțiilor. Primul delegat al său, dl Tsousouki, elaborase o mulțime de proiecte, dar nici unul din acestea nu a fost primit. Cei din Nippon nu vorbesc limba noastră (franceză) de fel, și e foarte păgubitor, să n'o cunoști, în mediu diplomatic. Puteți fi siguri că în sesiunea viitoare, 1915, delegații Mikado-ului — de mai este vreun Mikado — se vor exprima tot așa de curat ca și Talleyrand sau Hugues de Lionne însuși.

(Va urma.)

Cronica din afară.

Un meeting al opoziției unite sârbești.— Opoziția unită a hotărât să țină la 27 Octomvrie un meeting pentru a protesta în comun contra amânării Skupștinei.

Desmintire. — Poarta desminte categoric știrile, după cari, trupele turcești ar fi ocupat localitățile Dilman și Unșu, unde

ani am descoperit calități extraordinare ale corpurilor, pe cari a ni le explica nu ne ajung cunoștințele noastre de astăzi: magnetul, electricitatea, galvanismul. Câte descoperiri nu se vor face în mii de ani!

Dacă un om poate cugeta, o face, fiindcă natura lui e mai perfectă ca aceea a unui pește. Dacă digestiunea mea e turburată, cuget altfel decât atunci când mă simt bine. Totul atârână dela materie!

(Pe St. Helena): Pot să mă bage și în lanțuri dacă le place așa, dar să mă trateze cel puțin cu stima ce mi se cuvine.

Dacă mă deștept noaptea mă cuprind câte odată groază... când mă gândesc, ce am fost, și ce sunt.

Acum, grație nenorocirii mele, mă pot vedea și gol cum sunt în adevăr.

Mi-e drag patul în care dorm, nu l'ași schimba cu toate tronurile din lume. Ce schimbare! Eu, a căruia activitate n'avea sfârșit... trebuie să i-au o decizie dacă vreau să-mi deschid ochii. Câte odată dictam despre unele teme diferite la 4 sau 5 secretari deodată — atunci am fost încă Napoleon... acum vegetez, însă nu mai trăiesc.

Fiecină, care venea în atingere cu Napoleon s'afli într'o stare de in-

ar fi instalat un călmacan și unde s'ar fi comis excese. Ambasada persană n'a primit nici o încunoștințare în această privință.

Relațiunile Angliei cu străinătatea.— Președintele consiliului de miniștri englez, dl Campbell Bannermann, a ținut un discurs alaltăieri la Dunfermline (Scoția), în care a vorbit de relațiunile Angliei cu străinătatea. Primul ministru a declarat că guvernul a intervenit în favoarea păcii, a legăturilor de prietenie între state și a procedurilor de arbitragiu. Națiunea engleză neagă că ar avea un gând de ostilitate sau de atacare contra vreunui dintre vecinii săi. Vorbind de aranjamentul cu Rusia, primul ministru a spus, că încheierea acestui aranjament nu poate decât contribui la consolidarea păcii și la întărirea sentimentelor de amicitie.

STIRILE ZILEI.

— 12 Octomvrie v.

Starea sănătății Maj. Sale Monar-chului. Din Schöbrunn sosesc pe zi ce merge știri tot mai favorabile. Noaptea spre Joi Maj. Sa a petrecu'to în liniște, fără a fi conturbat de tuse. Catarul deasemenea e în decreștere, iar apetitul bun. Maj. Sa face zilnic câte o preumblare de un ceas prin galeria castelului, care-i înviorează mult puterile.

Moartea fratelui Reginei Elisabeta. Prințul Wilhelm Adolf-Maximilian-Carol, prinț de Wied, fratele Reginei, s'a născut a Neuwied la 22 August 1845. Prințul de Wied a fost membru moștenitor și fost președinte al Camerei seniorilor din Prusia; doctor onorar în filosofie și general de infanterie prusiană, în regimentul de grenadieri «Regina Augusta» și de rezervă în regimentul 4 de grenadieri al gărzii. Defunctul se căsătorise la Wissener la 18 Iulie 1871, cu priacesa Maria a Țărilor-de-Jos, și a avut cinci copii: Friederich-Wilhelm, Victor, Luiza și Elisabeta. Prințul Friedrich este născut la 27 Iunie 1872 și e căsătorit cu Princesa Paulina de Württemberg cu care are doi copii. După moartea tatălui său, Prințul Friedrich devine șeful casei de Wied. Regina României nu mai are nici un alt frate sau soră.

Consiliul de miniștri român, întrunit Mercuri la ministerul de externe, a expediat Reginei, care se află deja în Neuwied, o telegramă de condoleanțe. Curtea regală va lua un doliu, care nu a fost fixat încă pentru cât timp.

Distincțiune. Drept recunoștință pentru servicii eminente prestate (In Anerkennung vorzüglicher Leistungen) a fost distins cu decret de laudă de către ministerul de războiu între alți ofițeri din armata comună și simpaticul locotenent dl *Silviu Patilia*, ajutorant al regimentului Nr. 50 staționat în Brașov. Sincere felicitări!

Pensionare. Monitorul oficial din 18 Octomvrie n. a. c. Nr. 36 al armatei comune, publică pensionarea la cererea proprie cu 1-a Noemvrie a. c. a protopresbiterului campestru ces. și reg. gr. cat. dl *Demetriu Papp*, căruia din acest incident, împlinind 40 ani de serviciu, Maj. Sa i-a conferit ordul de cavaler Francisc Iosif.

sufletire. Chiar pe când era prizonier încunjurat de păzitori și de sentinele exercita asupra tuturor o influință fascinatoare. Francezii se cutremurau privindu-l, iar Englezii se apropiu de el cu cel mai profund respect. Chiar și păzitorii săi erau fericiți, dacă prindeau un cuvânt o privire dela acest detronat. Nimeni nu cuteza a-l trata ca pe semenul său.

Și pe insula St. Helena Napoleon, „invinsul”, a continuat numai cariera sa glorioasă. Puteau să-l chinuieșcă acolo, să-l omoare, dar nu-l puteau umili.

Există nenumărate caracterizări ale persoanei lui Napoleon; în nenumărate memorii sunt descrise calitățile și obiceiurile lui, Doamna de Revansat scrie:

»Când se îmbracă, aruncă hainele, cari nu-i plac, pe podini, sau în foc... Când se încearcă câte odată să scrie nu scoate la iveală, decât o aglomerare de litere fără legătură și necetibile... El era sau *mai mult* sau mai puțin ca un om... apreața toate lucrurile numai din punctul de vedere al utilității mijloccite...

Necrolog. In 21 Octomvrie a încetat din viață în Biertan *Ioan A. Avram* preot gr. or. în etate de 25 ani ai vieții și 2 ani ai fericitei sale căsătorii și preoții. Însmormântarea a avut loc în 23 Oct.

O descoperire a lui Edison. După ani de muncă și de încercări felurite Edison vestește lumii că a ajuns în sfârșit a face un acumulator electric foarte ușor, dar a căruia capacitate e aproape nemărginită. De mult se tot vorbește că Edison e pe cale de a descoperi un acumulator, care să întrecă tot ce s'a văzut până acuma. Dar până acuma toate încercările atât ale lui Edison cât și a e altor specialiști au dat greș înșelând nădejdiile puse în ele.

Dela 1880 s'au făcut neconținut stăruinți a căpăta un acumulator bun pentru automobile. D-l Ritter e născocitorul acumulatorului, iar Planté e părintele lui cel adevărat. Faure la 1881 a expus un acumulator care părea că desleagă problema. Dar greutatea plumbului, din care se făceau acumulatorii, a zădărnicit totul. Încercările cu alte metale n'au fost mai fericite. Cea mai însemnată perfecționare în întrebuintarea electricității, ar fi construirea unui acumulator foarte puțin greu, căci n'ar mai fi nevoie de sârme conductoare scumpe și cari cer multe cheltuieli pentru instalare, fie deasupra pământului, fie dedesupt. Acum cinci ani a dat de știre Edison c'a izbutit a face un acumulator de zinc, care fără a fi prea greu, poate înmagazina multă electricitate, dar experiențele au dat greș.

Răspuns lui Björnson va da Apponyi încurând. Caută numai — prilej potrivit, »fînd cam difiil a polemiza cu Björnson« — spunea cătră un ziarist.

Maghiarizarea este pentru mulți matorii și »visători idealisti« un mijloc de căpătuală și de venite grase pentru muncă nimica. S'a dovedit asta și la furtunoasa adunare generală din astă a D. M. K. E. Anume s'a aflat, că societatea asta ține în internatul ei dela Seghedin numai 50 —60 fi ai naționalităților, pe când dela guvern capătă subvenție pentru 500. Pe deasupra în alte internate taxa e de 28 cor. aci e de 40 cor. S'a mai constatat, că taxele ce plătesc 8333 membri se cheltuiesc cu onorare, diurne de călătorie și trebuințe de cancelarii. Abia un sfert pentru scopuri culturale.

S'au iscat scene șgomotoase. Au strigat: »Nu maghiarizare ci bani Vă trebuie« însă președintele a făcut imposibil ori-ce control închizând adunarea.

Patriotismul lor. Primarul din Kis-kunfelegyháza a fost amovat și suspendat, pentru că împărțise numai la corteșii probați, — cu toate că unii n'aveau nici un purcel la casă — porcii de prăsiă ce-i trimisese ministrul de agricultură. Ministrul de interne n'a luat la cunoștință suspendarea, partizanii koșuthiști au făcut o nouă opintire, și vrednicul primar a trecut numai (?) în penzie grasă.

Ispravă, care la noi e încă măruntă!

Cununie. Domnul *Vicențiu Dămboiu* contabil și d-șoara *Valeria D. Fop* își vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 28 Octomvrie st. v. (10 Nov. n.) în biserică gr. cat. din Tohanul-vechiu.

Al 11-lea urs l'a împușcat eri dl *Petru Popovici* în pădurea dela Noua. Cei mulți înaintea!

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Renumite sentințe și cuvinte ale lui Napoleon.

(Fine).

(Împăratul aplecat peste harte când i s'a anunțat Bassano, Februarie 1814): «A d-ta ești? Dar eu am în gând acuma ceva cu totul deosebit. Il bat pe Bücher pe hartă, el a înaintat pe șoseaua dela Montmirail; voiu porni și mâne îl voi nimici.

Am găsit coroana Franciei în scur-gătoare și am pescuit-o cu ascuțișul sabiei mele.

Nu pot scrie bine, fiindcă cugetările mele și mișcarea mânei se împiedecă una pe alta, ca două dispoziții contrare. Cugetările aleargă mai tare, și atunci: adio literelor! Eu pot numai dicta, și aceasta e comod, este ca și când te-ai amuza.

... După mii de ani omul va fi cu totul altceva, decât e astăzi. Științele vor fi atunci așa de înaintate, încât se va descoperi poate mijlocul pentru viața vecinică. Chemia plantelor, chemia agronomică sunt în-ă în anii copilăriei. De câteva sute de

Napoleon ura scrisul, el aproape se desvătase de a scrie. Numai să dicteze era în stare. În Longwood, se spune, a dictat într'una 14 ore; câte odată dicta o noapte întreagă. Putea sa de muncă era extraordinară. Când a venit cu iuteala vântului din Polonia la Paris, a conchiemat imediat necziliul de stat și a luat prezidiul. Odată, la 2 ore din noapte, conzilierii nu mai puteau sta drept pe scaun de obosiți ce erau. Napoleon nu vru să i-a în samă oboseala lor și strigă: „*Allons Messieurs*. Reculegeți-vă, sunt numai 2 oare, trebuie să merităm banii, ce ni-i plătește națiunea“. Și acest bărbat fu ținut prizonier șase ani pe o insulă solitară în mijlocul mării, dar și acolo i se așeză, ca și de sine, purpurul pe umeri...

Röderer raportează despre Napoleon:

»El poate să lucre neîntrerupt opt-sprezece ore... n'am văzut nici odată oboșindu-se spiritul său... el a guvernat în trei ani mai mult decât regii în o sută de ani.

Secretarul său particular descrie

Concertul Irene Streitenfels și Emmy Klein. Ni se comunică că artista pe vioara Irene Streitenfels (Salzburg) și pianista Emmy Klein (Viena) vor da un concert în ziua de 6 Noemvrie n., a. c. în Reduta orașului. Despre aceste două artiste aflăm următoarele amănunte: D-soara Irene Streitenfels, născută în Sz-Udvarhely, a absolvit academia reg. de muzică din München, a fost eleva a celebrului profesor Sevrík și a concertat cu mare succes în Viena, Berlin, Praga, München, Triest. etc. D-soara E. Klein, eleva profesorului Hugo Reinhold, a concertat în Viena în mai multe rânduri, dobândind mari succese. Bilete pentru aceste concerte se liberează începând cu ziua de 26 Oct., în librăria H. Zeidner.

Francmazonii maghiari au dat circulara pentru programul de acțiune în anul acesta, indemnând membri la muncă intensă pentru sufragiul universal, care nivelează inegalitățile societății.

Clerical și antimesit. prin urmare reacționar numește partidele naționaliste, un distins avocat din Losoncz, care trece la socialdemocrați dela koșuthiști.

Nu ne cunoaște.

S'a scampit duelul. Scumpetea generală a început să se estindă și asupra duelului. La întrunirea de Sâmbătă a medicilor din Târgul-Mureșului s'a stabilit onorarul pentru asistența medicală la un duel cu suma horendă de 100 cor. Din cauza aceasta mare supărare între duelgii de profesie!

Moartea unei stărițe de 100 ani. Din Câmpulung (România) se comunică că zilele acestea a încetat din viață stărița mănăstirii Nămești în vârstă de aproape 100 ani. Defuncta era de mai bine de 40 ani stăriță la acea mănăstire.

Patru aromâni asasinați de greci. Se anunță că patru aromâni au fost asasinați de greci și anume: unul la Magarevo în districtul Monastir și trei între Gewgeli și Lungunța, în vilaietul Salonicului.

Un tren atacat de bandiți. «Agenția Westnik» spune că un tren a fost atacat alaltăieri în stația Karacew de o bandă de tâlhari, care voia să răpească pe casierul fabricelor Malzew. Ce se afla în acel tren cu o sumă de 60.000 ruble aproximativ. Tâlharii au asvârlit sub tren o bombă care explodând a ucis pe casier și alte două persoane și a rănit 4 persoane ce însoțeau pe casier. Trupele urmăresc pe hoți, cari s'au făcut nevăzuți cu 40.000 ruble. S'au găsit în vagon 20.000 ruble cari n'au putut fi luate. Făcându-se perchezitiune în tren, s'au arestat 5 persoane suspecte și s'au mai arestat doi dintre tâlhari cari n'au putut fugi fiind răniți.

Aventurile unei contese. Ziarul «Goniac» din Varșovia publică următoarele amănunte asupra unei aventuri nedesluite până acum, a contesei Zamoyska: Co tesa adormise în cupeul în care călătoria singură și se deșteptă din somn în momentul când ușa vagonului se deschise și intrară înăuntru doi indivizi. Contesa strigă: «Aici e oprită intrarea! Acesta-i cupeu pentru d-ne!» Cu toate acestea cei doi oameni nu se retraseră. Ei se apropiară și aruncară un tulpă pe capul contesei. Aceasta începu să se aperse și rări cu foarfecele pe unul din atentatori. Probabil din rana aceasta provin urmele

cât de neobosit s'a pus pe muncă în Paris Napoleon, după bătălia dela Lipsca:

La 11 oare se culcă, dar se scoală deja la orele 3 și lucrează până ce se culcă iarăși; e timpul ca aceasta să înceteze, căci altfel trebuie să sucumbe, și eu înaintea lui.

Mollier scrie:

«Pofta sa de a afla detalii e nesățioasă. În fiecare resort el știe mai mult decât respectivul ministru și la fiecare secție cunoaște atât-a, ca respectivul funcționar».

Rosebery scrie:

Lumea nu putea s'arunce o privire în interiorul lui: ceea ce vedea era cu totul altfel, căci Napoleon făcea cel mai mare lux ce se putea uni cu poziția lui. El egia tot în trăsură cu șase cai, având de amândouă părțile câte un curtean călare. Eticheta s'a păstrat în Longwood cât se poate de strict. Gourand Bertrand, și Montholon trebuia să stea în picioare cu oarele în prezența împăratului, până ce nu mai puteau de ostentiv. Medicul său Antommarchi trebuia să îmbrace totdeauna uniforma sa, când vizita pe pacient și trebuia asemenea să stea în picioare în prezența lui Napoleon. Nimenea nu intra în odaia împăratului fără poruncă. La prânz masa lui Na-

miei de sânge de pe podeala vagonului. Atentatorii isbutiră să lege pe contesă și o aruncară din cupeu. Contesa — după spusele ei, cari au foarte multă nevoie de a li-se stabili exactitatea — leșină. Când se deșteptă, se găsi într-o odaie întunecoasă, fără să știe cum a ajuns acolo. Atunci leșină din nou. Când își veni iarăși în fire, se văzu întrând doi oameni. Cum ea nu se mai putea mișca de spaimă, aceștia o înfășurară într-o pânză, o puseră într-o căruță, o duseră pe câmpia de lângă Varșovia, unde o lăsară și apoi se depărtară. Într'un târziu, contesa prinse puteri, astfel că se putu ridica și porni spre oraș. Pe drum întâlni o căruță. Căruțașul o luă și o duse la palatul tatălui ei. Istorisirea ziarului în chestie — zice «Die Zeit» — făcută pe baza spuselor contesei, care zace în pat cuprinsă de friguri — conține multe lucruri ce nu pot fi crezute. Toată afacerea e învăluită încă într'un întunec misterios și trebuie așteptat ca să se restabilească pe deplin contesa, pentru a se putea stabili adevărul. Contesa e bolnavă și acum de friguri și aiurează, astfel că nici procurorul nici judecătorul de instrucție, n'au putut fi lăsați la patu bolnavei, ca să-i ia interogatoriul.

Societatea celor ce nu vreau să fie nictodată bolnavi. O societate în contra boalelor s'a înființat în Statele-Unite. Aderenții ei se angajează în mod formal după statute, de a nu fi nici-odată bolnavi. Cei ce au prea puțină energie și se bolnăvesc sunt pedepsiți cu amendă: «Acel membru al societății care se va bolnăvi și va sta în casă mai mult de 3 zile va fi supus pentru întâia oară la o amendă dela 1—10 dolari; a doua oară se va pronunța contra lui expulsiunea temporală, și a treia oară expulsiunea definitivă». Încât pentru membrii, cari au marea slăbiciune de a lăsa să moară, ei sunt expulzați de plano.

Proprietarul cel nou al băilor din Buzias, Iacob Muschong, a instalat acolo usine colosale de acid carbonic, cu scop de a tolosi isvoarele cu acid carbonic din Buzias spre fabricarea de acid carbonic natural fluid pentru întreprinderi industriale. Aceasta instalație nu este asociată în cartel, de aceea să nu întârzie cei ce au trebuință de acid carbonic natural fluid, preparat pe cale chimică, a face comande de acum de oarece nu este exclus că mai târziu întreprinzătorul să nu fie în stare ale executa.

Exploatarea în regie a moșiilor statului român.

Sistemul exploatarei în regie a moșiilor statului, scrie «Voința Națională» început acum trei ani de ministerul domeniilor, a dat până acuma cele mai îmbucurătoare rezultate.

Moșiile sunt împărțite în loturi mici la țărani, cari le lucrează sub privigherea șefilor de ocoale silvice, și a celorlalți agenți ai statului.

În anul acesta în deosebi, cu toată recolta mijlocie și seceta ce a bântuit, țărani și-au îndeplinit toate obligațiunile către stat, care a încasat sume mai mari decât în timpul când moșiile erau date la arendași.

D. Cercez, șeful serviciului exploatarei moșiilor din ministerul domeniilor.

poleon era totdeauna garnisită cu tacâmuri de argint și de aur; servitorii erau îmbrăcați în livree verzi cusute cu aur. La masă rămânea un loc neocupat lângă împăratul rezervat pentru împărăteasa...

Despre colosala memorie a lui Napoleon scrie contele Ségur:

«Fuse în însărcinat a inspecta și examina toate forturile litoralului de nord, și am trebuit să-i raportez despre rezultat. Atunci mi zise Napoleon: «Am citit toate raporturile d-tale despre starea fortificațiilor, sunt corecte, dar dintre cele patru tunuri dela Ostende ai uitat două, și adevărat pe șoseaua aceasta la spatele crășului. Era așa și mă minunam și ciudeam, că față cu miile de tunuri răspândite pe întregul litoral ținu minte cele două».

Etată ce scrie Daru:

«Napoleon mi-a dictat la 13 August 1805 planul întreg al campaniei contra Austriei. Ordinea și durata marșurilor, punctele de întănire sau de reunire a coloanelor, atacurile cu asalt și greșelile inimicului — toate aceste mi le-a dictat cu două luni mai înainte și într'o depărtare de două sute de miluri. Câmpurile de bătăie, victoriile, ba zilele intrării noastre în München și în Viena, el le-a prevăzut atunci tocmai așa, cum au corespuns mai târziu realității».

a trimis zilele acestea tuturor șefilor de ocoale din țară o circulară, în care le face cunoscut că tocmele în bani, cari se practică pretutindeni, au dat cele mai bune rezultate, — iar țărani s'au declarat foarte mulțumiți. Circulara cuprinde mai multe îndrumări pentru viitor. Pe cele mai multe moși, locuitorii au fost obligați să cultive lucernă, — în raport cu numărul de hectare ce-l are fiecare.

Sămânța necesară locuitorilor va fi cumpărată, prin intermediul băncii sătești, locale dela fermele statului, sau în lipsă de bancă, banii se vor consemna. În orice caz semințele vor fi de bună calitate.

Locurile pentru grădinării de pe moșiile statului vor fi arendate numai la români, chiar când arenda oferită de aceștia va fi mai mică de cât aceea oferită de străini. Românii vor putea însă avea ca ajutor pe un străin.

Iată câteva date statistice asupra rezultatelor date, în cei trei ani, de când se cultivă moși în regie:

În anul 1904—1905 s'au cultivat 14.363 hectare, cari au dat statului un venit de 215.596 lei; în anul 1905—1906, s'au cultivat 29.825 hectare, cu un venit de 303.664 lei, iar în 1906—1907 un număr de 32.894 hectare, cu un venit de 616.704 lei.

În anul viitor se speră că venitul statului va atinge țifra de un milion.

ULTIME STIRI.

Oradia-Mare, 25 Octomvrie. Mai mulți tineri cari urmează la Academia de Oradia-Mare au organizat eri o demonstrație în contra ministrului de culte Apponyi și clericalilor reacționari. Directorul Academiei apărând în mijlocul studenților și voind să le fie un discurs a fost primit cu strigăte ostile și silit să se refugieze în camera lui.

Budapesta, 25 Oct. Banffy a zis, că va ținea un discurs lung în contra pactului.

Budapesta, 25 Octomvrie. La comisia justițiară deputatul Visontai a pus întrebarea: ce va fi cu punerea sub acuză a guvernului Fejervary. Reînvieria chestiei a făcut impresie penibilă și n'au știut decât să se ceară lui Visontai propuneri concrete.

Varșovia, 25 Octomvrie. Partidul socialist revoluționar și-a reluat activitatea, noaptea trecută s'au săvârșit 6 atentate. În toate 6 cazuri revoluționarilor au dat sentințe de moarte. Două persoane au fost ucise și 2 grav rănite. Atentatorii au reușit să fugă.

Roma, 25 Oct. Mercuri la orele 9 jum. seara, în clipa când ministrul de finanțe Lacava se afla la Monteleone pe coasta de vest a Calabriei pentru a asista la inaugurarea unor noi clădiri ale comitetelor de ajutoare pentru Milano și Turin, Calabria s'a resimțit un puternic cutremur de pământ care a produs o panică

După moartea sa pe St. Helena, Napoleon își făcu iarăși intrarea sa în Franța — ca împărat mort. Într'o zi geroasă de Decemvrie regele Louis Philippe cu mare pompă, încunjurat de toți curtenii săi, aștepta sub cupola palatului invalizilor, rămășițele pământului ale mareului Corsican. În bubuitul tunurilor se deschiseră porțile. Un camerier apărut și strigă cu voce tare:

Împăratul!

Ca și electrizați se ridicară toți în picioare privind cu ochii ațintiți la intrare, ca și când ar fi așteptat pe împăratul viu. Coștiugul apare, încunjurat de credincioșii, cari au acompaniat pe exilat la St. Helena. Toți se plecară cu venerațiune dinaintea coștiugului ce cuprindea corpul marelui împărat, pe care moartea părea că l'a reasezat în toate demnitățile sale. Se părea că coroana planează încă deasupra coștiugului, ba de-asupra capului celui reinviat, căruia majestatea i-a fost înăscută.

indescriptibilă. Cutremurul a durat 7 secunde la Montepelone Regio și Geracesi și 9 secunde la Sinopoli. S'a simțit pretutindeni trei puternice zguduituri. La Geracesi s'a prăbușit turnul catedralei. La Sinopoli s'a dărâmat o clădire îngropând sub ea cinci persoane. Se crede că persoanele se află încă în viață. La Novolino, Palmi și Arbore s'au simțit asemenea puternice zguduituri. Cutremurul a fost simțit și în Sicilia pe coasta de vest a insulei. Aparatele sisnografice au înregistrat un cutremur de gradul al cincilea și nu s'au liniștit decât după 24 de ore.

Roma, 25 Oct. știri din Calabria anunță că în satul Zoopestra au fost doi morți în catedrală. Regele a primit dimineață pe ministrul Giolitti, cari îi a dat amănunte asupra ultimelor știri privitoare la cutremurul din Calabria și al numărului victimelor. Pretutindeni trupele lucrează împreună cu inginerii pentru a scoate cadavrele. Consiliul de ministrii a autorizat pe ministrul tesaurului să trimeată ajutoare victimelor. Guvernul a decis în acelaș timp cu doi funcționari ai ministerului de interne să se ducă în Calabria la Reggio Calabria pentru a face cercetări.

Roma, 25 Octomvrie. După știrile primite de biuroul central cutremurul a fost resimțit la Dropea, Capul Spartiento, Monteleone, Reggio, Messina și în timpul nopții cutremure mai ușoare au fost resimțite la Mileto, Mineo și Tiriolo Catane, Orașul Ferruzzano este cu desăvârșire distrus. **Sânt 200 morți sub dărâmaturi.**

Roma, 25 Octomvrie. Guvernul a pus la dispoziția prefectului din Reggio Calabria suma de 100.000 lire și a decis ca trupe numeroase să plece acolo pentru a da ajutoare victimelor.

Reggio Calabria, 25 Octomvrie. La Ferruzzano s'au școs de sub dărâmaturi alte 200 cadavre și 400 de răniți.

Bibliografie.

A apărut «Căldărarul Poporului» pe 1908, (anul XXIII) cu cuprins bogat și felurit întocmit anume pentru trebuințele țărânului român. Prețul este 40 fil. și 5 fil. porto. Se poate procura dela aministratia «Foi Poporului», Sibiu. Revânzătorilor să dă rabat cuvenit.

A apărut în institutul grafic Minerva «Două neamuri» de Sandu Aldea cu cuprinsu următor: Ua arădaș, Despartire, La țară, A-casă, Tinerete, Nepotul lui Mihail, Seri de iarnă, Învrăjbiți, O afacere, La oaste, Alte învoieli, Singură, Seceta Pierzanie, Ogorul strămoșesc. Prețul 1 cor. 50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

La suferințe de plămâni

să se ea în toate cazurile imediat Emulsiunea lui Scott. «Scott» nu numai vindecă părți e hoinave, dar întărește și însăvătosează organismul întreg. «Scott» este un preparat spec fic și s gur

contra tuturor suferințelor de plămâni

și cel mai ieftin.

Veritabilă numai cu marca pescarului: ca semn de garanție a procedurii Scott

Puterea lui de vindecare și nutrire se bazează pe aceea că la preparare se folosesc materialele cele mai fine curate și cu efect, și prin procedura specială și neîntrecută a lui Scott devine nu numai gustos dar și ușor de mistait. (2)

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se capătă în toate farmaciile.

Convocare.

Domnii subscriitori de acții la înființarea casă de economii „BANCA POPORALĂ”, societate pe acții să invite prin aceasta la **Adunarea generală**, ce să va ține în 10 Novembre a. c. la 1 oară p. m. în Alsóárpás.

Obiecte:

1. Deliberare în privința modificării §. 30 din Statute.

Alsóárpás, 22 Octomvrie 1907.

(8049,1-1.)

Diracțiunea.

Avis!

Aduc la cunoștința On. public că am predat

„Hotelul Central Nr. 1.”

tovarășului meu de până acuma D-lui Iosif Wyhanek. Mulțumind pentru concursul dat, rog ca și succesorul meu să fie sprijinit.

Cu toată stima

SZEGŐ ARPAD,
Str. Fântanei 25.

Referindumă la avisul de sus rog și din partemi sprijinul On. public, asigurând un serviciu solid și prețuri convenabile.

Cu toată stima

IOSIF WYHANEK,
hotelier.

(8047,3-2)

Cel mai probat și recomandat de cele dintâin autorități și mi de medici practici din loc și străinătate ca cel mai bun nutriment pentru copil sănătos și bolnavi de catar de stomac și adolescenți. Este foarte nutritivă și promovează formarea musculaturii și a oaselor, regulează mîstuirea și se capătă ieftin.

„Der Säugling“ broșură instructivă se capătă gratis în locurile de vânzare sau la R. Kufeké, VIEN I.

Publicațiune.

Comisiunea orășănească, autorizată cu conscrierea viriliștilor, pentru a compune consemnarea orășănească a viriliștilor pe anul 1908, își va ține ședința sa **Mercuri în 30 Octomvrie a. c. la 3 oare p. m.** în sala de ședințe din casa statului.

Ori cine să poate prezenta înaintea acestei comisii justificându-și dreptul și pretensiunea sa de a fi indus în consemnarea viriliștilor.

Brassó, în 25 Oct. 1907.

Comisia pentru conscrierea viriliștilor orășănesci:

GRĂF,

președintele comisiei.

O moșie

comasată, situată în comitatul Târnava-mare în mărime de 154 jugăre, cu casă de locuit și edificii economice **este de vânzare sau se dă în arândă.**

Tot acolo este de arândat o livadă de 120 jugăre, foarte potrivită de pășunat oile.

A se adresa la Administrațiunea „Gazetei”.

8037,1-3.

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI C^o. în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **văratici, ernatici, tufe, de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri, Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere să trimită gratis.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov!

Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 și până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-31 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-06 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim. (Cl. I.)
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-41 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*
*) (au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zérnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-02 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-14 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 9-47 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-51 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-28 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8-16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6-33 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra.
*) (au legătură cu Ciuc-Ghimes).

Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 7-34 séra.

Deschidere de Restaurant.

Subscrisa am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis în

Strada Porții Nr. 60

în casele Ridely o

Hală de bere și Restaurant.

Bucătărie excelentă, beuturi curate, serviciu cu atențiune.

Se primesc **abonamente** în local și în afară. Odae pentru societăți particulare stă la dispoziție.

De o cercetare număroasă se roagă

per **A. Szegő**

Johanna Muntean (Gabel),
ca conducătoare a Restaurantului.

(8038,3-3.)

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, carbonimarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic. **Serviciu demn de încredere și conștiențos!**
Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/1 și 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băgică.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser Versandt in Buziásfürdő.

Adresa telegrafurilor: **MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ.** — Inter. Telef. 13.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și **IMPRIMATE**
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverts, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și **RESTAURANTE.**

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.